

Akademie slaví kulaté výročí

Česká akademie zemědělských věd letos oslaví sto let od svého založení. Od začátku bylo jejím hlavním cílem rozvíjet vědu v oblasti zemědělství a předávat poznatky do praxe. Podrobnosti o tom, co organizace k připomenutí výročí připravuje, nám prozradil její předseda představenstva RNDr. Jan Nedělník, Ph.D.

David Bouma

Letos uplyne 100 let od založení České akademie zemědělských věd. Proč tehdy vznikla?

V roce 1924 byla výnosem ministerstva zemědělství zřízena Československá akademie zemědělská jako organizace, která měla za úkol přispívat k rozvoji zemědělské vědy, předávat zemědělské poznatky do praxe a vychovávat odborníky. To bylo základní krédo tehdy vzniklé organizace, a když to trochu zjednoduším, tak hlavní cíle akademie zůstávají stejné dodnes. Prvním sídlem akademie byl Dům zemědělské osvěty ve Slezské ulici v Praze a dnes jsme se tam po delší době opět vrátili. V historických pramenech vždy uvádíme, že jedním z prvních návštěvníků tehdejší československé akademie zemědělské byl i prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Máme fotografii, kde stojí v dnešním modrém salónu

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D.

a diskutuje s akademiky o zemědělské vědě.

Pokud zůstaneme ještě chvíli u historie, tak bych rád vzpomněl i prvního předsedu akademie profesora Milana Hodžu, který byl i premiérem republiky. To byl pán, který velmi akcentoval ve

své práci význam vědy a nových poznatků pro rozvoj zemědělství. Zároveň velmi zdůrazňoval mezinárodní spolupráci v jakýchkoli oblastech. Byl to jeden z panevropců, na jehož práci možná navazujeme i členstvem v Evropské unii.

Jaké akce v souvislosti s výročním připravením?

Vydali jsme logo připomínající sté výročí a na začátku ledna zahájil rok oslav ministr zemědělství Marek Výborný. Vše vyvrcholí 22. října slavnostním plenárním zasedáním členů akademie v Národním zemědělském muzeu, kde zároveň proběhne vernisáž výstavy, která bude mapovat historii naší organizace. Tyto akce budou vrcholem oslav, ale v průběhu celého roku se budou konat konference nebo workshopy, na které budeme zvát odbornou i laickou veřejnost. Představíme výsledky výzkumu, zúčastníme se Noci vědců, výstav nebo polních dnů.

Pokřtili jsme novou publikaci vydanou k tomuto výročí, která kromě historie popisuje i současnost, nese název 100 let České akademie zemědělských věd 1924–2024. Obsahuje medailonky všech organizací, které se zabývají zemědělským výzkumem

mem v České republice včetně nejvýznamnějších univerzit. Obsahuje také popisy činnosti jednotlivých odborů akademie. Pokud se čtenáři do té knihy začnou, dozví se, co se v současné době v zemědělském výzkumu děje. Jedna z kapitol se jmenuje Co bude za 100 let. Je to jakási úvaha o tom, co se podle našeho názoru v tomto období stane v zemědělském výzkumu, zemědělství a ve společnosti obecně.

Můžete přiblížit současné úkoly akademie?

Dnešní akademie je po formálně-právní stránce příspěvkovou organizací Ministerstva zemědělství a ve svém statutu má, že je jeho poradním orgánem pro oblast zemědělského výzkumu. Snažíme se tuto roli plnit. V posledních dvou letech jsme připravili pro Ministerstvo zemědělství koncepci rozvoje zemědělského výzkumu v České republice, která byla schválena vládou. V návaznosti na to byl připraven a také schválen vládou nový výzkumný program, který se jmenuje Země II, kde již byla uzavřena první soutěž. Velmi aktivně zasahujeme do legislativního procesu, který ovlivňuje výzkumný prostor v České republice. Připomínkovali jsme návrh nového zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Aktivně vstupujeme do diskusí nad metodikou hodnocení výzkumu, týkající se zefektivnění

procesu hodnocení a alokace veřejných prostředků do výzkumného prostoru.

Ze současných úkolů je potřeba vzpomenout to, co akademie dělala od začátku. Je také publikačním domem, už 100 let vydává sborníky a časopisy. V současné době vydáváme dvanáct recenzovaných vědeckých časopisů, z nich jedenáct má impact faktor. Část časopisů bude v letošním roce také slavit kulatá výročí, většinou šedesát nebo sedmdesát let, protože v podobě, jak je dnes známe, se utvářely později. Vydavatelská činnost je rodinným stříbrem nejen akademie, ale České republiky, protože v těch časopisech se objevují autoři z desítek zemí světa, stejně jako oponenti. Takže se vlastně časopis vydávaný akademií v České republice dostává obecně řečeno do celého světa.

Plánujete nějaké změny?

Nechystáme žádné zásadní změny, spíš hledáme cesty, nástroje a motivaci, abychom přilákali nové členy akademie, omladila se členská základna a přišly nové myšlenky. Akademie je založena na exkluzivním členství lidí, kteří již ve svém oboru něco dosáhli a mohou zkušenosti předávat dalším zástupcům a mladé generaci. Pořád chceme poskytovat přednáškovou a osvětovou činnost.

Akademie je dnes trochu jiná než na začátku. V určité fázi vývoje byla dokonce řídicím orgánem pro zemědělský výzkum v Československé republice. Dnes sdružuje více než 700 odborníků z různých oblastí zemědělství. Ti působí ve dvanácti odborech, které zahrnují například rostlinnou a živočišnou výrobu, rostlinolékařství, veterinářství, potravinářské vědy, lesnictví, ekonomiku a podobně. Nově máme odbor agrárních dějin.

Široká nabídka ...

(Dokončení ze str. 17)

Obiwan lze pěstovat i po horších předplodinách.

Vyniká vysokým výnosem a výborným zdravotním stavem, je odolná proti klasovým fuzáriím.

Hnojiva a komodity

Ing. Luboš Jedlička posluchačem nastínil nabídku hnojiv od společnosti RWA Czechia. Jak uvedl, ceny hnojiv mírně rostou a skladové zásoby u distributorů jsou v omezeném množství. „Objednáváme hnojiva podle zájmu zemědělců,“ podotkl Ing. Jedlička. Začátkem prosince na-

koupili jen 30 procent dusíkatých hnojiv, jejichž přední výrobce Nitrogénművek Zrt. zastavil v listopadu loňského roku výrobu. V případě brzkého otevření jara by tak mohl být dusíkatých hnojiv nedostatek. Společnost RWA prodává hnojiva od všech předních výrobců. Podle ČSÚ došlo v hospodářském roce 2021/2022 k poklesu spotřeby minerálních hnojiv o 13 % ve srovnání s rokem 2020/2021. V roce 2021/2022 byla celková spotřeba 111,2 kg čistých živin na hektar. Hlavním důvodem snížení spotřeby byl enormní ná-

růst prodejní ceny na konci sledovaného období. V širokém portfoliu hnojiv nabízí RWA nově také organická hnojiva a speciální kapalná hnojiva od společnosti Fomet Spa. I pro ekologické zemědělství je určený přípravek Hortyflor®. Toto hnojivo lze použít při pěstování zeleniny, ovoce, révy vinné, chmelu, ale i veškerých polních plodin. Aplikáční dávka se pohybuje od 1000 do 1500 kg/ha a dodává se v 500kg big bagu.

Aktuální vývoj na komoditním trhu představil Ing. Walter Enders. Jak objasnil, Rusko se stalo ze žní roku 2022 největším exportérem pšenice na světě a stejný trend pokračoval i v roce 2023. Podíl exportu Ukrajiny je naopak o polovinu menší než před vál-

kou a měsíčně vyváží 3,4 až 5,5 mil. t zemědělských komodit. Cena za tunu pšenice MATIF byla před válkou 200 eur, v prosinci 2023 dosahovala 224 eur, zatímco u řepky se cena MATIF vyšplhala na 440 eur/t. „V Evropě klesá spotřeba a poptávka po komoditách. V tuzemsku klesl počet pšeničných a žitných mlýnů ze 48 v sezóně 2011/2012, kdy semlely 1,4 mil. t obilovin, na 39 mlýnů v sezóně 2022/2023, kdy semlely 1,2 mil. t obilovin,“ upozornil Ing. Enders. Klesla také roční výroba krmných směsí v ČR z 3,2 mil. t v roce 2001 na 2,3 mil. t v loňském roce.

Na konec semináře vystoupili zástupci různých firem s aktuální nabídkou přípravků na ochranu rostlin.

Nové fungicidy a listová hnojiva

Společnost INNVIGO vám i tento rok přináší novinky z řad fungicidů a listových hnojiv, které byly vyvinuty pro zkvalitnění vašich kulturních plodin a jejich ochranu.

Novinkami v nabídce společnosti INNVIGO jsou Gavial 375 SC, CuPROTE a Nano Active Forte.

Gavial 375 SC

Ojedinelým prostředkem proti všem hlavním chorobám obilnin (ozimé pšenice, ozimého tritikale a jarního ječmene) a ozimé řepky je dvoúložkový fungicid kombinující účinné látky ze skupiny azolů a strobilurinů s vysokým obsahem účinných látek, 175 g/l ú. l. prothiokonazol a 200 g/l ú. l. azoxystrobinu. Účinná látka azoxystrobin vyznačuje rychlým průnikem do vodivých pletiv. Inhibuje biosyntézu ergosterolu, který je nezbytný pro výstavbu buněčných membrán patogenních organismů. Účinná látka azoxystrobin zastavuje transport elektronů při dýchání mitochondrií, působí především protektivně (nejlépe

použit ještě před napadením rostlin nebo na jejím počátku), ale také dlouhodobě (dokáže zabránit vzniku nové infekce po dobu 3–8 týdnů). Jeho systémický a translaminární účinek lze použít v registrované dávce 1 l/ha zvláště proti stéblolamu, braničnatkám, skvrnitostem, rzím, fuzariózám a mnohým dalším a v řepce pak proti hlízence, alternariové skvrnitosti a dokonce jako jeden z mála přípravků je registrován i proti verticiliovému vadnutí. Lze využít i jeho menší novou registraci ve stejné registrované dávce proti houbovým chorobám v jarním žitu, slunečnici, sóji, máku setém, jarní řepce a hořčici. V rámci širokého aplikačního okna jej lze použít v obilninách 2x a v ostatních plodinách 1x bez omezení v ochranném pásmu II. stupně podzemní vody.

Gavial 375 SC je účinný proti stéblolamu, braničnatkám, skvrnitostem, rzím, fuzariózám a mnohým dalším houbovým chorobám ozimé pšenice

CuPROTE

Přípravek CuPROTE je inovativní listové mědnaté hnojivo (7 % Cu) obsahující kyselinu heptaglukonovou (chelát) a penta hydrát síranu mědnatého (modrá skalice). Kyselina heptaglukonová se přirozeně vyskytuje v ovoci, medu a vínu a její aniont tvoří cheláty s dalšími kovovými ionty. Síran mědnatý (CuSO₄) je anorganická sloučenina, její penta hydrát je také znám pod triviálním názvem modrá skalice, dříve i jako modrý vitriol. Síran mědnatý je určený pro doplňkovou výživu zemědělských plodin s vyššími nároky na uvedený prvek (pšenice, ječmen, oves, jetel a další). Měď příznivě působí na stabilitu chlorofylu, prodlužuje období aktivní fotosyntézy. Při nedostatku mědi se výrazně snižuje využití dusíku z hnojiv a může dojít

k poškození xylémových cév, které mohou blokovat transport vody a živin od kořenů k listům.

Nano Active Forte

Nano Active Forte je vícesložkové listové hnojivo, vyrobené pomocí nanotechnologie, v podobě rozpustného mikrogranulátu pro použití při pěstování všech druhů polních plodin, zeleniny i v sadech. Komplexně doplňuje nedostatek živin o makro- a mikroprvky jako dusík (10 %), draslík (13 %), síra (12 %), vápník, hořčík, železo, mangan, bor či zinek, a tím zlepšuje imunitní odolnost rostlin vůči chorobám. První příznaky účinku hnojiva jsou vidět již po několika dnech (zlepšení vitality rostlin).

Ing. Jaromír Šuk
INNVIGO Agrar CZ s. r. o.